

Csillagfedések

október–december

Észlelő	Műszer
Nyári Szabolcs (Debrecen)	5 L
Patak ákos (Pécs)	20x60 B
Sápi Csaba (Kecskemét)	20 T
Tizedes Csaba (Kaba)	20x50 M
Zajác György (Debrecen)	6,3 L

Hold okkultációk

A mostoha késő őszi időjárás ellenére is született néhány megfigyelés, bár az állandó felhősödés megnehezítette az észlelők munkáját, néhol meghiúsította a mérést. Október 7-én hajnalban Tizedes Csaba a ζ Tauri belépésére készült, a felhőlyukakban látszott is a csillag, de a fedés idején a felhők által is takartságba került ("dupla okkultáció"). Október 26-án nagyobb szerencséével járt, nyugodt légkörnél sikerült megmérnie a 9 Psc belépését, ami 18:59:04,5 UT-kor következett be. Ez a csillag Nyári Szabolcs számára halványnak bizonyult a 88%-os Hold mellett. Viszont pár perccel később a κ Psc belépését már mindketten mérni tudták. Kabán a belépés 19:03:59,8 UT-kor történt, Debrecenben 19:05:42,5 UT-kor.

November 1-jén a ZC 628 belépését a fényes oldalon Nyári Szabolcs nem tudta pontosan megmérni. Nem sokkal később a kilépést sikeresen mérte 21:59:15,5 UT-kor. Pár órával később, de már 2-án 1:18:29 UT-kor az SAO 76571 kilépését észlelte. 19-én Tizedes Csaba észlelte a 7 magnitúdós SAO 163946 belépését 18:49:47,7 UT-kor. 21-én nem járt szerencséével, mert a felhőzet az alatt a 20 perc alatt takarta a Holdat, amikor az 51 Aqr fedése bekövetkezett.

Kisbolygó-okkultációk

Elmondható, hogy az utóbbi időszakban e témában jártunk a legkevesebb szerencséével. Halvány csillagok, az alacsony ekliptika miatt kevés fedés észlelésére volt esélyünk, ráadásul a fedés sávja is elkerülte környezetünket. Három megfigyelés született, de mindegyik negatív.

08.12. PPM532900–Laputa	23:55-00:20 (Sápi Cs.)
10.15. PPM 95472–Urania	01:08-01:15 és 01:25-01:28 (Nyári Sz.)
12.08. PPM512872–Mnemosyne	16:55-17:06 és 17:15-17:20 (Patak Á.)

Az utóbbi két megfigyelésnél a felhőzet miatt kellett megszakítani a megfigyelést.

Holdfogyatkozás november 29-én

Igaz, ez a jelenség teljességében csak az amerikai kontinensről volt megfigyelhető, de hajnalban tőlünk is látszott a Hold belépése az umbrába. Illetve látszott volna, ha a felhőzet nem akadályozza a megfigyelést az 1992. december 10-i fogyatkozáshoz hasonlóan. Az ország nagy részét felhőzet borította, Kabán csak sejteni lehetett a Hold helyzetét, Sopronban már a hó is esett. Az egyetlen beszámolót Zajác Györgytől kaptuk Debrecenből: "...még a navigációs szürkület előtt enyhén fátyolfelhős égen a horizonttól alig 10 fok magasságban tűndökölt a telehold. A zenit majdnem tiszta volt, de a horizont közelében túl sok felhő látszott. Az umbra közeledése határozott fénycsökkenéssel járt együtt. A Hold 4:41:20-kor a Reiner kráter közelében lépett be az umbrába, közben az ég átlátszósága is egyre romlott. A Kepler krátert 4:48:40-kor érintette az árnyék, majd 4:49:30-kor teljesen elfedte. A már elfedett területeken részletek nem látszottak. 4:52-kor a Hold végleg eltűnt a felhők mögött."

Jupiterhold-fogyatkozások

Már megkezdődött a láthatóság újabb időszaka. Sajnos a Jupiter egyre délebbre kerül az ekliptikán, így kevesebbet tartózkodik horizontunk fölött, és kevesebb jelenséget figyelhetünk meg. Az oppozíció időszaka viszont a nyár felé tolódik el, emiatt a kedvezőbb időjárásban reménykedhetünk. Idén az oppozíció április 30-ára esik, viszont a legnagyobb horizont feletti magasság csak 30 fok (lesz ez még kevesebb is).

A fogyatkozások előrejelzéseit az Évkönyv 68–78. oldalain találjuk meg (ebben a többi Jupiterhold-jelenséget is közlik). Sajnos néhány hiba is becsúszott az adatok közé. A márciusi táblázatokig megtalálhatjuk azokat a jelenségeket is, amelyek a Jupiter mögött játszódnak le, így nem is látszanak. Például az Io esetében sosem láthatjuk az árnyékba való be- és kilépést egy estén, mert annyira sosem távolodik el a bolygó korongjától. Ezeket a hibákat kiszűrhetjük, ha megnézzük a lap alján található fogyatkozási sávokat. A fogyatkozási sávok ábrái közül a júliusi táblázatnál lévő (74. o) hibás.

A rovatvezetőtől kérhető a fogyatkozások listája (reméljük, ebben nincs hiba), továbbá észlelőlap mindössze egy válaszboríték ellenében. Ezt eddig 17 észlelőnek küldtük szét. A megfigyelés módszerét a Meteor 1990/1-es számában találjuk meg, vagy a rovatvezetőnél 100 Ft-ért kapható Okkultációk megfigyelése c. útmutatóban. Ebből eddig 15 észlelő kapott.

SZABÓ SÁNDOR

Kisbolygó-okkultáció március 2-án

A következő oldalon a 762 Pulcova-Lick4 1850 okkultáció EAON-észlelőterképe látható. Az okkultáció 23:27,6 UT-kor következik be, a javasolt észlelési ablak 23:02–23:32 UT. A kisbolygó fényessége 13,0 magnitúdó, a fedésre kerülő csillagé 10,06 magnitúdó. Az okkultáció maximális tartama 30,1 s, a fényességcsökkenés mértéke 3,1 magnitúdó.

762 Pulcova - Lick4 1850

1994 mar 2 23h27.6m U.T.

Minor planet :

V. mag. = 13.06 Diam. = 142.0 km = 0.09"

$\mu = 10.99''/h$ $\pi = 4.12''$ Ref. = EG89-016

Star :

Source cat. Lick4

$\alpha = 7h37m06.208s$

$\delta = +21^{\circ}05'06.57''$

V. mag. = 10.06

Ph. mag. =

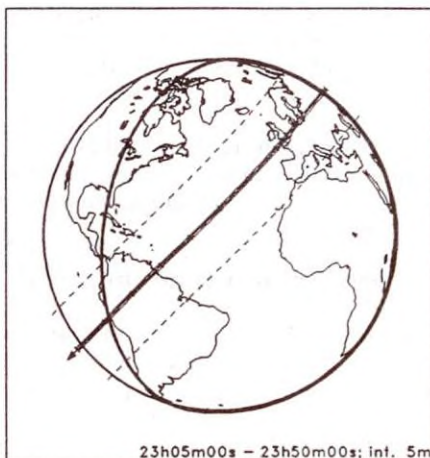
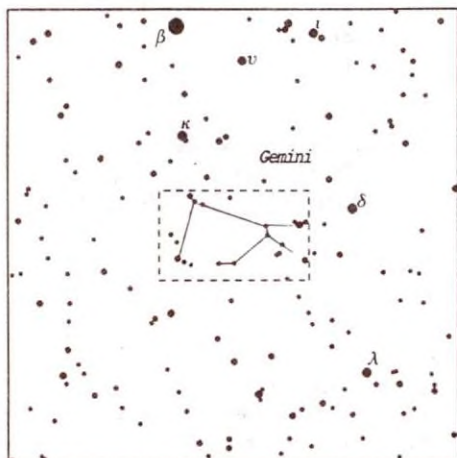
$\Delta m = 3.1$

Max. dur. = 30.1 s

Sun : 130°

Moon : 117° , 69%

OBSERVATION FROM: 23h 02m U.T. TO 23h 32m U.T.

$15^{\circ} \times 15^{\circ}$

